украї[illegible]о слова
на вільній
американській землі

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807
4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 8. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го СІЧНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 8. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 10, 1953. VOL. LXI

ЧЕРЧИЛ НА ПРОЩАННІ В ТРУМАНА

Вашингтон.— Прем'єр Британії Вінстон Черчил приїхав до столиці в четвер, щоб відвідати на прощання президента Трумана після своїх конференцій з нововибраним президентом ген. Айзенгавером. Приїхавши до Білого Дому, Черчил провів годину й чверть на розмові з президентом, а всідаючи після відвідин до авта, сказав репортерам, що він мав „приємну розмову" і з усмішкою на обличчі додав, що „це можна записати". Прощальні відвідини Черчила помітні історичними споминами з-перед сьоми з половиною років, коли то, на першій своїй зустрічі в Потсдамі, президент Труман попрощав Черчила, що саме тоді провалився був при виборах з своєю Консервативною партією. Тепер прийшла черга на Черчила попрощати Трумана серед подібних відносин. Одначе Черчил сказав, що він в майбутності буде частіше зустрічатися з Труманом, коли він перейде до приватного життя.

Черчил приїхавши до Ню Йорку 5 січня, виголосив дбайливо заплянований наперед заяву, в якій було сказане: „Я маю велику пошану для президента Трумана. Думаю, що він очолював пропам'ятну добу в американській історії. Він поробив великі й відважні вирішення, які, як мені здається, дають нам спроможність почуватися сьогодні краще, ніж ми почувалися два або три роки тому".

Після відвідин Білого Дому, Черчил зустрінувся з керівними представниками Конґресу, як з віцепрезидентом Варклі й сен. Тефтом, коли вони прибули на коротке прийняття до британської амбасади. Там були теж керівники нового Конґресу, деякі дипломати й високі урядовці теперішньої адміністрації, що закінчують своє урядування.

Незалежно від зустрічі Черчила з Труманом, приїхав до Білого Дому Джан Фостер Доллес, призначений на секретаря стейту новим президентом Айзенгавером. Це були відвідини „з куртуазії", щоб попрощатися з президентом, з яким Доллес співпрацював в минулому. Коли репортери запиталися Доллеса, що він думає про осторогу Трумана на адресу Сталіна в його посланні „про стан Американської Унії", Доллес сказав: „Я думаю, що це важливе пригадати маршалові Сталінові про факти життя й смерти".

Столичні міркування про Труманові вислови щодо Росії

Вашингтонський співробітник нюйоркського часопису „Ню Йорк Гералд Трибюн", Давид Лоренс стверджує, що звернення президента і його розважання на тему Росії викликають загальну увагу і коментарі, насамперед в столиці країни. Коментатори звертають особливу увагу не на його вислови про могутню зброю — атомову бомбу, — але на розважання про потребу єднання вільного світу, що дає запоруку поборення світової загрози комунізму. Завдавши питання, що ж чекає світ у майбутньому, президент висловив переконання, що об'єднаний і міцний Західний світ стане притягальною силою для людей з обох сторін залізної заслони. Тоді невідклично прийде пора на зміни внутрі комуністичного світу. Як відбудуться ці зміни — невідомо, чи змінами в Кремлі, чи державним переворотом, чи революцією, чи виступами сателітів чи різними цими фактами разом. Д. Лоренс підкреслює, що це саме є погляди Д. Айзенгавера, про що говорять і різні коментатори звернення. Друге важливе місце в висловах президента є ствердження, що тепер, коли советські вожді вже бачать, що не можуть перемогти у підривній війні, то можуть поступитися і в холодній війні, яку саме вони розпочали.

Маршова пісня американських рекрутів

Ню Йорк. — Квартира Першої Армії оприлюднила вибір тимчасової урядової маршової пісні для вояків, що відбувають тримісячний вишкіл. Пісню вибрала Рада Пісні з-поміж 700 надісланих на конкурс мелодій. Автор пісні — це композитор Сем Степт, знаний уже з своїх давніших пісень: „Це моя слабість тепер" і „Не сиди під яблунькою". Нова пісня має заголовок „Армія завжди там". Вона скомпонована в темпі шістьох вісьмок, а її почнуть тепер вправляти військові музикальні оркестри й цивільні співацькі організації, щоб випробувати її популярність. Право до її публікації застережене видавництвом Шервін Мюзік Компані. Пісня починається словами (в перекладі з англійської мови): „Якщо десь вибухають турботи, будьте певні, що армія завжди там буде".

НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ НЕ ПРОМИНУЛА, СВІДЧИТЬ ЛОВЕТ

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт А. Ловет попередив Конгрес, що небезпека світової війни дальше існує, а Корейську війну з'ясовав, що вона в стані застою, з якого ми не сміємо відступити ані на цаль. Ці погляди висловив Ловет на закритому зібранні збройної комісії Палати Репрезентантів, при чому ще заявив, що вільний світ не може послабити своїх оборонних змагань. Ловет вказав на недостачу законодавства, щоб можна було забезпечити країну перед „зрадниками, шпигунами й балакунами". Ця проблема притаманна не самому департаментові оборони і стосується однаково до всіх урядових агенцій. Ловет схарактеризував загалом оборонне законодавство як неясне й тому, пояснював він, департамент оборони часто стоїть перед питанням, як якусь справу вирішувати. Одначе він не зголосив жадного законопроєкту, як цій недостачі зарадити.

Водночас з переслуханням секретаря Ловета, комісія збройних сил оприлюднила його лист до президента з 18 листопада, в якому він вимагає „негайного" введення системи загального військового вишколу і суворої реорганізації операцій об'єднаних генеральних штабів. На думку Ловета, загальний військовий вишкіл це „єдина задовільна метода" втримання постійної військової сили „в мінімальних розмірах для забезпеки проти нещастя, при чому можна мати готову засадничо вишколену резерву". Ловет виявив переконання, що в теперішнім стані об'єднані генеральні штаби зазнають перепон внаслідок ривалізації і утяжливої „паперової праці". Секретар оборони теж остерігав перед наглим зменшенням витрат на оборону. „Ці великі витрати мусять бути продовжувані на непередбачену майбутність. Ми виставили б себе на великий риск, якщо б ми знижили видатки оборони нижче 35 більйонів поточного року" — остерігав Ловет.

ЧЕРЧИЛ У ВАШИНГТОНІ

Державний секретар Дін Ачисон вітає британського прем'єра Винстона Черчила, що приїхав до Вашингтону серед зливного дощу. Негайно після того Черчил почав свої наради з президентом Труманом та іншими преставниками американського уряду.

За окрему комісію для провірки підривних діянь в колеґіях

Лос Анджелес. — Провідні урядовці каледжів заявляють, що вони мають довір'я до пропонованої провірки каледжів та університетів теперішніми конґресовими комісіями для розкриття підривних діянь серед студентів і професорів і тому звертаються до ген. Айзенгавера, щоб він створив спеціяльні громадянські комісії з приватних осіб для такої провірки. Цю пропозицію прийнято одноголосно на річній конвенції Товариства Американських Каледжів, у якій беруть участь голови й декани 500 найвищих шкіл. Щодо провірки, веденої палатною комісією неамериканських діянь, конвенція заявилася підтримати цю комісію, якщо вона буде вести допити „свобідно й безпартійно". Резолюція конвенції в справі окремої комісії не мусить іти в розріз з дотеперішньою працею конґресових комісій.

Канадійська Торговельна Місія в Бразилії

Ріо де Жанейро. — У столиці Бразилії гостює торговельна місія Канади, що її очолює канадійський міністер торговлі К. Д. Гав. Голова місії відбув пресову конференцію на якій висловив своє задоволення з побуту в Латинській Америці і надію на затіснення торговельних взаємовідносин між двома країнами. Доказом цього, на думку міністра, є те, що багато промислових канадійських фірм вже відкрили в Бразилії свої представництва. Підраховано, що торговельний обіг між Канадою і Бразилією, від кінця другої світової війни виріс на 50 відсотків. Помітне й дальше посилення торговельних оборотів.

Вістка про смерть сл. п. Блавацького потрясла українською суспільністю

Филаделфія. — Вістка про передчасну смерть славної пам'яти Володимира Блавацького глибоко схвилювала і потрясла українською суспільністю та стала сумною темою дня в розмовах по всіх наших громадах, до яких вже дійшла. У Филаделфії створено окремий Громадський Комітет, який займається справою похорону Покійного, що відбудеться в суботу, 10-го січня, о год. 11-тій перед полуднем, попереджений вступними похоронними обрядами. Безпосередньою причиною смерти мав бути пістряк, що на кілька місяців був прикував Покійного до ліжка. Ще минулої суботи Покійний телефоном промовляв до радія в рямках створеної і керованої ним української програми. При смерті Покійного були приявні його Дружина і деякі приятелі, зокрема з-поміж артистів, між ними й дир. Иосип Гірняк з Ню Йорку. З поінформованих джерел довідуємося, що серед громадянства вже тепер приготовляється відповідний плян для увіковічнення пам'яті Покійного.

Сл. п. В. Блавацький був членом У. Н. Союзу, Відділ 83, до якого вступив в 1949 році, коротко після свого приїзду до цеї країни.

Українська громада Ню Йорку приготовляється до Свята Соборности

Ню Йорк. — Українська Громада цієї метрополії, подібно, як і численні інші українські громади в Америці, робить інтензивну підготовку до величавого відсвяткування 35-тої річниці проголошення незалежности Української Народної Республіки та 34-тої річниці Соборности всіх українських земель в одній Українській Державі. Ще 25-го листопада м. р. відбулися збори делеґатів об'єднаних українсько-американських організацій міста Ню Йорку, на яких обрано окрему Підготовчу Комісію для відсвяткування цих річниць в дні 25-го січня. Комісія, яку очолював проф. Іван Паливода, задаткувала на 25-го січня велику залю Мангеттен Сентру. На пропозицію цієї Комісії Комітет Об'єднаних Організацій скликав в дні 9. грудня ширші громадські наради, в результаті яких обрано окремий Громадський Комітет для переведення Свята Соборности. В склад Комітету, на голову якого обрано знову проф. І. Паливоду, увійшло 14 осіб та 4 відпоручники УККомітету. Крім того, сім місць в Комітеті зарезервовано ще для представників неприявних на зборах організацій: ДОБРУС, ОДВУ, ОбВУА, ОДУМ, СУНД, УНДС та Т-во „Буковина". Дня 26. грудня м. р. Комітет відбув наради, обговорив подробиці святкування та обрав відповідні комісії, які й ведуть конкретну підготовку до Свята. Подібно, як в інших стейтах, пороблено заходи, щоб губернатор стейту Томас Дюї проголосив 22-го січня Днем Української Незалежности. В програмі Свята передбачується концерт з виступом хору Української Православної Церкви св. Володимира під дириґентурою проф. В. Завітневича та низку інших точок, як теж виступи видатних українських і американських промовців.

МОНТҐОМЕРІ ЗАКЛИКАЄ БРИТАНІЮ ДО УЧАСТИ В ЕВРОПЕЙСЬКІЙ ОБОРОННІЙ СПІЛЬНОТІ

Париж, Франція. — Філд маршал вайкаунт Монтґомері, заступник головного команданта аліянтських збройних сил на европейському континенті, закликав вчора, щоб бриатнський уряд формально приступив до европейської оборонної спільноти. Монтґомері промовляв до 26 британських парляментаристів, що відвідують европейський континент. Виступаючи більше в ролі аліянтського команданта ніж британського високого військового старшини, Монтґомері рекомендував, щоб британські наземні збройні сили на европейському континенті стали частиною европейської армії в рямках европейської оборонної спільноти, хоч британська фльота і авіяція повинні, на його думку, залишитись дальше незалежні в рямках Атлантійського Пакту. Монтґомері вважає, що такий крок Британії мав би рішальний вплив на европейську оборонну політику і перерішив би та приспішив би ратифікацію договору про европейську оборонну спільноту і створення европейської армії, включно з 12 німецькими дивізіями в її складі. Монтґомері говорив в приявності головного команданта НАТО ген. Риджвея та його шефа штабу ген. Грунтера. Цьому виступові надається тимбільшого значення, що він трапився в тому самому часі, як новий французький прем'єр Рене Маєр видвигнув нові застереження до европейського оборонного договору. На закінчення своєї промови маршал Монтґомері закликав британських парляментаристів, щоб вони всі світові події оцінювали, як одну цілість, вважаючи війну в Кореї, Індо-Китаю, холодну війну в Европі та на інших континентах тільки окремими ділянками одної універсальної боротьби проти комуністично-імперіялістичної загрози.

Урядові кола турбуються справою европейської армії

Вашинґтон. — У столиці помітне турбування справою створення европейської армії, яка знову заплутується у зв'язку з розбіжним становищем Франції і Західньої Німеччини. Як відомо, К. Аденауер запропонував зміни в договорі про европейську оборонну спільноту. Змін і доповнень у цьому договорі домагається також Р. Маєр з боку Франції. Ясних коментарів Вашинґтону щодо зміни становища Бонну і Парижу ще немає, поскільки тут очікують офіційних сповіщень у цій справі і поскільки державні мужі Німеччини й Франції не виступають проти самого договору, лише бажають більш чи менш суттєвих змін у ньому.

Комуністична Німеччина чистить свої „буржуазні" партії

Берлін. — Комуністи натискають на „буржуазні" партії, які ще там урядово існують, щоб вони вичистилися від неправовірних комуністам чинників. Партія Ліберальних демократів вже вичистила шістьох партійних урядовців за те, що вони не схвалювали озброєння Східньої Німеччини та змовлялися проти партійного проводу. Перед кількома днями два члени цієї партії втекли до Західного Берліну. В грудні комуністичний уряд вичистив члена цієї партії, міністра постачання, Карла Гамана, якого обвинувачували в тому, що там бракує харчів. Надіються, що подібні чистки будуть і серед інших буржуазних партій у Східній Німеччині, які не зовсім схвалюють програму комуністів із літа минулого року, щоб цю країну перемінити на державу „народної демократії". Аліянтські спостерігачі твердять, що в Східній Німеччині немає окремої нагінки проти жидів ,яких там усього коло 2,000, і які не займають визначніших становищ, бо Айсхлера вже вичистили. Ті самі кола думають, що чистка самих комуністів настане аж тоді, коли буде вирішена справа ратифікації мирових договорів у Західній Німеччині.

Тисяча совєтських економістів каються в своїх помилках

Москва. — Тисяча совєтських економістів і науковців зібралися на те, щоб публічно визнати свої помилки в тому, що підчас останньої війни хвалили брошуру Ніколая А. Вознесенського, яку пізніше партія визнала „неправовірною". Це публічне каяття започаткував голова Економічного Інституту про совєтській Академії наук К. В. Островітянов, який сам визнав „свої помилки та помилки інших економістів, які хвалили фальшиву, немарксистську брошуру Вознесенського про господарку Совєтів під час війни Островітянов твердив, що він відповідальний за помилкові твердження Вознесенського, які „клали гальмо на наукові праці з ділянки політичної економії та соціялізму". Він нарікав, що не всі економісти визнали свої помилки, коли недавно писали про геніяльну брошуру Сталіна на цю саму тему. Вознесенського вичистили 1949 р. з усіх важливих установ, в яких він працював, і про нього не згадували аж до тепер, коли секретар Центрального Комітету партії М. Суслов згадав, що 1949 р. звільнили з редакції журналу „Большевик" П. Федосєва за те, що хвалив брошуру Вознесенського. — Федосєв 2-го січня каявся в своїх помилках у часописі „Правда". Додати треба, що брошура Вознесенького вийшла була з дозволу партії і держави.

КОРОТКІ ВІСТІ

● **Пригнічення панує** в Москві, за твердженням Франка Раундса, бувшого аташе державного департаменту, який повернувся з вісімнадцятимісячної поїздки до Москви. У столиці Росії помітне відчування, що щось йде зле, твердив Раундс на зборах нюйоркської торговельної палати.

● **Бернард Барук** відбув конференцію з ген. Айзенгавером у його квартирі. З того заключають, що Барук стане дорадником нового обраного президента і відзискає впливи, які мав за часів Рузвелта.

● **В Бразилії ведеться** посилена боротьба з комуністичними підпільними відділами, що проявляють свою діяльність відкритою партизанкою. У деяких частинах тієї країни кількість червоних партизанів обраховується тисячами, а в Мінас Гераіс навіть до двадцяти тисяч.

● **Турецький військовий суд** в Анкарі засудив на кару смерти одного болгарина і одного турка, обвинуваченого за шпигунство в користь большевиків.

● **В найближчому часі** має приїхати до Ню Йорку 11 совєтських громадян, які мають бути затруднені в російськомовному відділі Об'єднаних Націй.

● **Новопризначений** польський кардинал Стефан Вишинський з Варшави повідомив Ватикан, що він не приїде до Риму на інсталяційні урочистості, не подаючи на це жадних причин, хоч в листі зазначив, що він міг би одержати візу на виїзд з Польщі.

● **Три племінні ватажки** в Нясаланді в англійській центральній Африці протестують проти федерації англійських колоній в цій частині Африки.

● **В Карачі в Пакістані** військо стріляло до комуністичних ворохобників і в тих заворушеннях вбито 9 осіб.

РЕНЕ МАЄР СТВОРИВ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

ЖОРЖ БІДО ПРИЗНАЧЕНИЙ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НА МІСЦЕ РОБЕРТА ШУМАНА

Париж. — Рене Маєр, затверджений кілька днів тому Національною Асамблеєю як прем'єр Франції, створив вчора новий уряд країни, в якому пост міністра закордонних справ перебрав Жорж Бідо, колишній міністр закордонних справ і прем'єр. Жорж Бідо приходить на місце дотеперішнього міністра закордонних справ Роберта Шумана, з іменем якого зв'язаний не тільки Плян Шумана, на підставі якого об'єднано европейську стальну і вуглеву індустрію, але й велика частина інших рішальних для дальшого розвитку, головно оборони, політичних заходів европейського міжнародного порядку. Відставка Шумана з його дотеперішнього посту збільшила серйозні сумніви щодо дальшої французької закордонної політики, викликані вже промовою нового прем'єра в Національній Асамблеї минулого вівтірка. Маєр обіцяв в тій своїй промові підпорядкувати і узалежнити ратифікацію договору про европейську оборонну спільноту від попереднього договору в справі Сарщини та від низки доповнень і модифікацій самого оборонного договору. Свою промову Маєр виголосив в тому самому часі, як новообраний президент З'єдинених Держав Двайт Айзенгавер в листі до західно-німецького канцлера д-ра Аденауера закликав до швидкої ратифікації европейського оборонного договору, як рішального для европейської оборони. Своїм становищем Маєр пішов на зустріч вимогам партії ген. де Голя, що піддержала за це кандидатуру Маєра на прем'єра, — хоч ніхто з де-ґолістів не погодився увійти в склад уряду. В німецьких та інших дипломатичних колах висловлюють побоювання, що новий уряд прем'єра Маєра може видвигнути ще дальші застереження до договору про европейську оборонну спільноту та ще більше утруднити його ратифікацію. В політичних колах у Вашингтоні ще здержуються від будь-яких коментарів на цю тему, хоч не скривають свого занепокоєння новими комплікаціями в процесі розвитку політичних основ европейської оборони. Новостворений уряд Франції ще має бути затверджений Національною Асамблеєю. — Прем'єр Маєр заповів, що на випадок задержання влади він вибереться навесну цього року до Вашингтону, для узгіднення головних принципів американської і французької закордонної політики.

Німеччина занепокоєна урядовими і політичними змінами у Франції

Бонн, Німеччина. — Західно-німецькі політичні кола не скривають свого занепокоєння останніми урядовими і політичними змінами у Франції, зокрема відставкою Роберта Шумана з посту міністра акордонних справ. Шуман мав тут опінію найбільшого, якщо не єдиного приятеля Німеччини у французькому уряді. Його відставка є компромісом в користь націоналістів з партії де Голя, які, маючи силу в парляменті, можуть мати тепер рішальний вплив на політику нового французького уряду, хоч вони самі не беруть в ньому активної участи. При цьому інтересно, що німецька преса майже цілком іґнорує заяву канцлера Аденауера попереднього дня, який теж вперше висловився про потребу деяких доповнень до договору в справі европейської оборонної спільноти. З німецьких пресових коментарів набирається враження, що єдиною трудністю для ратифікації того договору є тільки Франція, зокрема її націоналістичні кола, які мають застереження до реміліталризації Німеччини та її повної суверенности. У зв'язку з цим вже почали появлятися в Німеччині перші голоси про інші формальні можливості для озброєння Німеччини на випадок, коли б Франція справді створила непереможні труднощі для ратифікації договору про европейську оборонну спільноту. Становище Франції в цій справі викликало вимбільше занепокоєння, що вістки з-поза залізної заслони потверджують приспішену мілітаризацію комуністичної Східної Німеччини.

Італійський прем'єр у Греції

Атени. — Сюди прибув на чотириденний побут італійський прем'єр де Ґаспері, разом з трьома дорадниками. На літовищі його привітали грецький прем'єр Александер Папаґос та міністер закордонних справ Стефан Стефанопульос. Привітання було формально щире, і не таке гаряче, як це було під час приїзду турецького президента Селяля Баяра. Греки ще пам'ятають, що перед 10 роками в Атенах гостив Муссоліні, який очолював італійські окупантські війська в Греції. Часописи писали, що ці неприємні грекам часи ще не призабулися, хоч тепер в Греції панує охота до співпраці. Але грецький король відплатився італійцям та надав італійському президентові Люїджі Ейнауді найвище грецьке відзначення „Великого Хреста ордену Спасителя". Де Ґаспері затримається в Атенах чотири дні, та буде переговорювати в політичних і військових справах, що відносяться до східної частини Середземного моря. Греція не хоче встрявати в італійсько-югославське непорозуміння із-за Трієсту, бо вона має з Югославією оборонний договір.

ТІТО ШУКАЄ РАЗОМ З ЄПИСКОПАМИ РОЗВ'ЯЗКИ РЕЛІГІЙНОЇ СПРАВИ

Београд, Югославія. — Маршал Тіто та сім найвищих католицьких єпископів нараджувалися над тим, як розв'язати церковну та релігійну проблему в цій країні, яка дуже загострилася після зірвання дипломатичних зв'язків із Ватиканом 17-го грудня 1952 р. Під час цих нарад єпископи заявили, що вони не погодяться на якібудь зобов'язання супроти держави, але вони згодилися належати до спільної комісії, яка мала б обговорювати ці справи церкви та релігії. Розв'язка цієї справи мала б базуватися на вирішеннях, які схвалить ця спільна комісія. До цих нарад запросив Тіто сімох найвизначніших єпископів із усіх 20 єпископів-католиків у Югославії. В нарадах брав участь також єпископ Любляни д-р Антон Вовк, та єпископи Београду, Загребу, Сараєва і Дякова. Тіто нараджувався з єпископами дві години, і заявив, що уряд бажає приязної розв'язки релігійного питання в Югославії, яка не противилася б югославській конституції. Він бажає відділити церкву від держави.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОЩАННЯ ТРУМАНА З КОНГРЕСОМ

Кожний новий рік починається в Конґресі від послання президента про стан держави, в якому намічені в загальній формі напрямні найближчої діяльности. Та цьогорічне послання президента Трумана було радше його прощальним словом, ніж плянуванням. Попередніми роками він сам з'являвся в Конґресі, щоб виголосити послання ,але тим разом цього не було. Такт вказував звертати увагу Конґресу на те, що вже заплянує новий президент. Тому послання не мало вказівок щодо програми на будуче, а тільки натякало на історичні події, що стались за восьмилітнього урядування Трумана, а вони важливі й далекосяжні, як думати про розбудову фронту оборони вільних націй перед новою совєтською агресією. Теж на домашньому ґрунті президент Труман може похвалитись чималими успіхами на різних ділянках, короною яких є та обставина, що в сьогоднішній час працює 62 мільйони людей. Про цей свій „рекорд" президент Труман згадував уже кількома наворотами і певно згадає про це й 15 січня, коли буде прощатись як президент через радіо з цілою нацією.

Остаточний осуд про Трумана видасть щойно історія. Вона теж матиме змогу справедливо оцінити його мирові змагання. Те, що він врятував цю країну та інші перед страхіттями нової світової війни, він вважає чи не найбільшим своїм осягом. Але й тут можна б завважити, що хоч йому вдалося не допустити до нової світової війни і так врятувати мир, то треба взяти в підрахунок, що це сталося коштом тяжкого поневолення багатьох народів та країн, загарбаних Москвою давніше, чи в той час, коли Труман був у Білому Домі. На оборону Трумана можна одначе сказати, що він прийшов до влади в невідрадних обставинах, в повному розгарі Другої світової війни та не втаємничений в цілий ряд найважливіших проблем, які його попередник, Френклин Д. Рузвелт, полагоджував особисто, чи через своїх довірочних прибічників.

Є одна річ в посланні Трумана, яка звернула на себе загальну увагу. Це його пересторога, звернена в бік Сталіна і Москви, як і цілої „тиранської системи", яку завели ті, що сидять на Кремлі. Боротьбу з тою системою назвав Труман давньою як світ назвою — „боротьбою свободи проти тиранії". Президент пригадав ,як Москва по Другій світовій війні ламала міжнародні умови та саботувала заведення справедливого й тривкого миру в світі. Конфлікт з Москвою, заявив Труман, триватиме ще дуже довго, бо „сталінський світ" великий, багатий на природні багатства, та географічно добре захищений. Проте Росія, говорив Труман ,має велику небезпеку з боку невдоволення різних народів, зокрема тих, що живуть на самих її кордонах та які змагають до визволення і державної незалежности. Труман знає, що Москва змагає згідно з наукою Леніна до остаточного бою з демократіями, який мав би рішати про її панування над цілим світом. Одначе він переконаний, що це Москві не вдасться, бо нова світова війна принесла б цілком певно в першу чергу руїну Сталінові та його режимові. Труман ствердив, що Америка має вже готову водневу бомбу, яка започатковує в світі „нову добу руйнуючої сили", бо за ударом одної тільки бомби гинутимуть тепер мільйони людей та зникатимуть мільйонові міста. Президент надіється, що ця нова зброя стримає вибух нової світової війни. Але чи вона дійсно залякає Кремль, того Труман певно не знає і тому взиває до дальшого зброєння і дальшої підтримки воєнного потенціялу.

Президент Труман радий ,що в час так великої світової кризи існує така країна, як Злучені Держави ,де демократія може виявляти свої найкращі прикмети і де один уступає з верховного становища серед спокою і порядку, передаючи з гідністю службу країні свому наступникові. Взвавши усіх вірно й льояльно допомагати ген. Айзенгаверові в його „найтруднішим у світі джабі" та побажавши новому президентові успіху, закінчив він послання такими словами: „Хай Бог благословить нашу країну і нашу справу".

Смертельна пересторога

З Філядельфії наспіла сумна вістка, що там, після важкої недуги, помер один з провідних і найвидатніших діячів української культури, зокрема українського театрального мистецтва, славної пам'яті Володимир Трач-Блавацький.

Саме наше Різдво, в ночі з 7-го на 8-го січня, як по наших домах лунали колядки, відбувались прийняття та інші традиційно-різдвяні звичаї, від нас відійшла у вічність людина, місце якої у нашому національному житті навряд чи можна заповнити в наших теперішніх обставинах. Володимир Блавацький це був не тільки зразковий громадянин, не тільки великий, европейської міри артист, режисер і театральний керівник, але й справжній, невгнутий боєвик-герой за справу українського театру, української культури.

Ще не закрилася могила Блавацького й про нього ще буде багато сказано і написано. На цьому місці ми бажали б звернути увагу насамперед на пересторогу, справжню смертельну пересторогу, якою є для нас і для нашої культури ця невіджалувана втрата.

В короткому повідомленні про смерть Блавацького, подалому в попередньому числі „Свободи", згадано, що він був керівником Українського Театру ім. Тобілевича в Західній Україні під час польської окупації, був керівником державного Театру Опери і Балету у Львові під час бурливих воєнних років, він, разом з кількома іншими ентузіястами української сцени, продовжував цю свою культурну місію серед свого народу навіть в найбільш невідрадних умовинах европейської скитальщини, але за ввесь час того свого майже надлюдського змагання за український театр, він натрапив на чи не найбільші перешкоди там, де їх повинно бути найменше: серед вільної і заможньої нашої американсько - української громади.

Ми не беремось тут аналізувати причини цього та шукати на це вияснень і виправдань. Стверджуємо тільки цей факт на те, щоб наша громада вдарилася в груди ще заки сира земля засипала очі покійного Володимира Блавацького та здала собі справу з тої трагедії нашого національного життя, яка криється за безконечним списком назв наших організацій та безліччю високопарних фраз про нашу відданість слушній справі українського народу, його визволення і його культури.

Володимир Блавацький помер у відносно молодому віці, бо проживши тільки 52 роки. Він направду згорів у вогні боротьби за українську культуру, впав в тій боротьбі, як вояк на фронті ,що знає тільки один наказ: вперед! Останній раз ми бачили Блавацького на сцені ню-йоркського Фешин Інституту в інсценізації Стефаникової „Землі". Правда, публіка гарячо оплескувала відданну ним ролю діда в „Синах", але не багато людей здавало собі справу, що він грав там і свою власну ролю, бо як той дід, що віддав своїх синів за Україну і трагічно питався: „А де ж та Україна!?", так і Блавацький своє життя віддав для українського театру, але міг тільки з розпачю питати: а де ж той театр?! Інсценізацію „Землі" в Ню Йорку дав Блавацький вже після важкої операції, як він ледве держався на ногах і як на його високому чолі та в його глибоко запалих очах вже була поставила свій знак невблагана смерть.

Володимира Блавацького, цього великого сина свого народу, супроваджатимуть в могилу подив і великий жаль всього нашого громадянства. Сира земля, що нині-завтра закриє його домовину, була б для нього легка, якщоб ми до цих своїх почувань подиву до його особи та жалю за ним долучили ще й тверду постанову, зробити направду все можливе, щоб бодай по його смерти здійснити ціль його життя та створити базу для існування справжнього Українського Театру ,сьогодні ще єдино можливого на цій вільній американській землі!

Передчасна смерть Блавацького є для нас пересторогою ще й в іншому відношенні. Вона пригадує нам страшну трагедію української діяспори, вирвання з рідної землі багатьох видатних українських діячів і творців усіх ділянок українського життя. Багато з них опинилось тут, між нами в Америці. Але позбавлення рідного ґрунту, страшні переживання на рідній землі і на скитальщині, та нові умовини життя підірвали їхні сили і їхнє здоров'я. Орган новоприбулих „Новий Світ" в останньому числі продовжив список своїх втрат вже до 90 осіб, в цьому багато видатних громадян і діячів. Один за одним відходять у вічність ті, що в інших обставинах могли б ще довго жити та своєю творчістю збагачувати скарбницю не тільки української, але й всеслюдської культури та надбань. На як довго вистачить нам ще тих активних і творчих сил, що ми їх маємо і якими чванимось? Хто прийде на їх місце і хто їх заступить? Що, й які наглі заходи ми, як спільнота, поробили, щоб разом з цими, які від нас відходять, не сходили в могилу й всі ті вартості ,які в кращих обставинах міг би забезпечити для наступних поколінь та для нашого народу їх творчий ум і ще неспалені залишки їхньої енергії?

Наша спільнота зглядніла б цю болючу втрату ,яку вона віднесла із смертю Блавацького, якщоб бодай при цій сумній нагоді серйозно застановилась над усіми цими проблемами та дала на них відповідь у формі твердих постанов і конкретного діла.

Світозор Драгоманов

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТР КУЛЬТУРИ І РОСІЯ

(Закінчення)

Російський комунізм, що вийшов з західного маркснзму, швидко зрусифікувався і перетворився в імперіялізм, який мав найясніші успіхи в Азії.

Партія меншости „большевики", — з походження окциденталізована партія; її вожді живуть, як екзильні, в Лондоні, Парижі і Женеві. Ця партія відчула вплив німецького марксизму. Революцію розпочато знадвора: в 1917 р. Людендорф перевозить Леніна з Швайцарії в Росію.

Напочатку, російська революція примушена боронитися від Заходу. Совєтський уряд відступає в середину земель: Москва знов стає столицею. На протязі 30 років СССР переходить від інтернаціоналізму до націоналізму, від „диктатури пролетаріяту" до диктатури нового царя: на початку режиму — Ленін, що знає кілька европейських мов, знає Захід; Троцький, жид німецької формації; багато чужоземних делеґатів в „Комінтерні".

За Сталіна більшовицька держава організується як автократія, ще більш закрита для Европи, ніж давня Московщина. Сталін урядує вовночас, як Цезар і Папа нової „віри" (догми матеріялізму). Його звичайні титули: — „вождь і любимий вчитель", „геніяльний вождь", „батько народів" і т. д... Члени російської комуністичної партії — (навіть не 3% людности) творять свого роду „безбожницьке духовенство". Чужоземні комуністичні партії, зрештою ненавиджені росіянами, підкорені інтересам російської політики.

Після другої світової війни союзники Росії бажають співпраці з нею. Факти, що співпрацю роблять ілюзорною: Росія займає велику частину Европи, яку перетворює в сателіти.

В дипломатичних переговорах Росія наче шукає або прямої догоди з Америкою, або розмов з англо-саксами, виключаючи континентальників. Вона особливо рішуче ворожа сполуці Европи.

Від 1945 року режим нав'язує „російському народові" правдиву фізичну і умову ізоляцію: заборонено шлюби з чужоземцями декретом від 1945 року, заслано демобілізованих вояків, які довго були в контакті з Заходом; репресії проти всіх „інтернаціональних" впливів в культурному житті; систематичний націоналізм і „увина історія" (всі великі винаходи зробили росіяни...).

Такі вирішальні історичні чинники, які характеризують Росію. Але існують ще психологічні чинники, як наслідок минулого. Вони в свою чергу „творять історію".

Релігійний поділ між Римською Церквою і Православною — це одна з основних драм Европи, бо кожна з Церков з країнами, які вона охоплює, вважає, що вона єдина носителька правдивого християнства.

Византійська спадщина, — психологічно, означає зневагу до Заходу, який Византія вважала менш цивілізованим і таким, що ухилився від правдивої віри. Цю зневагу підтримує злоба, мовляв, — Хрестоносці Заходу підготовили остаточний упадок Византії. Таке ставлення підтримуване російським духовенством тривало аж до XIX століття („слов'янофіли") і триває несвідомо досі. З цього боку Захід на протязі п'яти останніх століть зневажав важливість византійської цивілізації (у французькій мові „византійський" часто значить „безкорисно хитрий".)

Монгольська окупація, — джерело непорозумінь між — „росіянами" і Західниками. Захід не робив жодних „хрестових походів" проти монголів. „Росіяни" мусили самі визволитися. Власне ця самітна боротьба викликала для всієї дальшої історії відчуження „Росії" (яка була попереду Заходу підчас близької Києва).

Окциденталізація „Росії" за часів Петра I була брутальна і поверховна. Вона виглядала для „російського народу", як екзотичне переодягнення, що служило інтересам можновладців.

Західник має довге виховання в свободі, цього виховання у росіянина бракує. Жодний народ не раб з природи: він стає ним. На Заході відбувалося послідовне визволення персони, думки, громадянина. Чим дальше віддаляємо в напрямі до Сходу, тим більше це визволення запізнюється. У Франції кріпацтво існувало з IX до XVст., в „Росії" — з XVI до XIX ст. Російський абсолютизм, як спадщина Византії падає на короткий час в XX столітті, щоб бути відновленим Сталіним.

„Пасивність", яку приписують росіянинові не вроджена, а наслідок нещасливої історії: азійські інвазії, господарство головним чином сільське і континентальне, усамітнення, трудноші сполучень в „російському" великому просторі.

Поняття індивідуалізму і приватної власности — чужі Росії від часів монгольського завоювання. Захід, просякнутий римським правом, гордий своєю індивідуалістичною структурою, яку навіть царська Росія вважає як принцип безладдя і егоїзму. Навпаки Росія завжди почувала себе зручно у формах колективної організації, в яких Захід бачив тільки рабство.

Захід здавна відрізняє і розділяє релігію від політики. Росія майже завжди їх змішувала, навіть злучала в одно.

До цих чинників, вже присутніх в клясичній Росії, — заснування СССР додало нові джерела взаємного непорозуміння або взаємного ворожнечі. Так, за своїми новими політичними догматами офіційна Росія проголошує Захід „занепадницьким" і гнилим", і напроти, вважає себе вибраним народом, призначеним збудувати новий рід суспільства. Тому офіційна „Росія" вважає Европу тільки, як один з фронтів, де вона бореться на американцями. З 1945 року почуття одночасно меншевартости і вищевартости, які переживає Росія щодо Европи, ще більше загострилися. Захід все більше гніваєся, бачучи, що Европа поділена надвоє, що европейське господарство з частково розбите і сателіти країни відірвані від Европи, в чому сталінська Росія бачить тільки одну з вимог її світової стратегії.

Европейський Центр Культури приходить до нижчеподаних висновків.

Европейська історія характеризується послідовними горнами зі Сходу на Захід і з Заходу на Схід, які зумовили матеріяльне і духове існування европейських народів.

До комуністичної революції Росія і решта Европи зберегали контакт, дякуючи: — а) Християнству (всупереч розходженням, той самий корінь), б) належності до цивілізації напочатку спільній, в) взаємній господарській залежності між Европою Сходу і Европою Заходу.

Сьогодні СССР перестав бути европейським. Ані Европа, ані Азія, — він творить „посітий континент". Тому негайна справа для Европи — це стати в свою чергу збірним континентом, аж поки Росія зможе знов зв'язати з нею зв'язки.

⁂

Такі погляди істориків, — згуртованих Европейським Центром Культури для переведення Европейської Кампанії Молоді. Вони мають в своїй основі загально-поширену на Заході термінологію: „Росія" для Заходу і по цей час означає те, що так називали до упадку царської Росії, після чого на тій території виволилися і створили власні політичні тіла-держави понад десяток вільних, народів, серед них перший — український народ 20 листопада 1917 року, той народ, який, як зазначають цілком правильно автори плянку „Европа-Росія" вже мав своє політичне тіло — Київську Русь, з суттєвою європейською традицією, з якою були за політичну волю українського народу ніколи не порвали і, яку хочуть відності ділами.

Жидівське питання

Від часу створення СССР жидівське питання в ньому було складовою частиною національної політики. Тому що після росіян жиди були другим народом так поважно заанґажованим в комуністичному процесі і отже упривільованим, жидівське питання в СССР не набирало світового розголосу. Лише погіршене ставлення до жидів в СССР по війні, а особливо празький процес звернули на це питання більшу увагу.

Національна політика Москви за своє існування виявила три виразних періоди: перший період (від 1917 року до 1932-33 років) — це боротьба народів колишньої російської імперії за практичну реалізацію кинутих комуністичною Москвою гасел про рівноправність народів. В цей час виходить безліч книжок, в яких засуджується антисемітизм. Уряд робить старання, щоб створити окремі жидівські національні райони, розбудовує жидівську культуру: театри, школи, пресу. Це був період, коли можна ще було боронити національні права, це ще був період дискусій, який кінчився винищенням тих, які відважувались в комуністичних умовах боронити права своїх народів. Почався другий період (1933-1941 рр.) — період „сталінської дружби народів", коли вже будь-які дискусії були виключені. За цей час жиди встигли зайняти провідні становища в культурному процесі, торгівлі і адміністрації. Жиди зовсім, як показала практика, не потребували Біробіджану, національних жидівських районів; вони далеко краще почували себе на становищі принальежних до совєтської урядової бюрократії. Цей золотий період для жидів СССР змінила остання світова війна, змінила на гірше. Зміні сприяв перехід комуністичної Москви на шлях традиційного російського імперіялізму (третій період), який уже далі не міг маскуватись. Жидам почали тоді закидати масову втечу від виконання „священного обов'язку — оборони соціялістичної батьківщини від ворога". Лайка на адресу жидів підчас війни була звичайним і нормальним явищем.

Коли можуть існувати, наприклад, німецько-французькі відносини, російсько-українські і так далі, то так же можуть існувати жидівсько-російські, жидівсько- німецькі ,отже відносини жидівського народу з іншими народами. Добрі чи злі вони, це вже інша справа, але треба на них дивитися, які вони є. Тому теж, якщо жиди хочуть боронити своїх співгромадян за залізною заслоною, вони не мусять брати ,цієї справи вузько. Крім двох з половиною мільйонів жидів там є ще й литовці, білоруси, українці і ще багато народів, які є жертвою російського імперіялізму. Треба отже жидам творити спільний фронт цих народів і оголосити росіян гнобителями інших народів і спільно боротись проти цього гнобителя. Це єдиний шлях для порятунку.

Сьогоднішній антисемітизм Москви не є гітлерівського типу. Комуністична Москва завжди була проти сіонізму, як національного руху жидів, але виставляла себе оборонцем жидів-трудящих. Ставлення до жидів Ленін сформулював так: „Жидівські буржуї вороги нам не як жиди, а як буржуї. Жидівський робітник є наш брат".

На майбутні роки жидів в СССР очікують великі нещастя. Така політика є логічним наслідком відродження в найпотворніших формах російської політики проти інших народів. Ця протижидівська політика Москви без сумніву послабить акцію жидів у вільному світі ,які часто обороняють російські загарбницькі інтереси, а в боротьбі поневолених Москвою народів за національне визволення стоять — за дуже малими винятками — по боці росіян.

Зрештою російський антисемітизм не новий. Петро Великий заявляв: „Не буде для їх (жидів) в Росії ні житла, ні торгівлі ,як би вони про це не старалися і як би не підкупляли моїх придворних". Імператриця Єлизавета Петровна в 1743 році видала указ, в якому написано: „. . . із всієї нашої імперії, із міст, сіл і деревень всіх чоловічої і жіночої статі жидів... негайно вислати закордон і в майбутньому їх ні під яким виглядом в нашу імперію ні для чого не впускати". Письменник Ф. Достоєвський писав: „Жид і його кагал — це все рівно, що змова проти Росії".

(Л Л)

Юрко Степовий

ДІД НАЗАР „ДИВЕРСАНТ"

(1)

Не встигли ще розповзтися по небі перші стовпи диму від бомб ,кинутих німцями на київське літовище та 43 авіазавод 22 червня 1941 року, як уже всі радієві голосники м. Києва, захлинаючись від страху ,кричали про страшних диверсантів. Усюди було лише чути крик і несамовитий галас про „всюдисущих" диверсантів.

Кричали про це страхіття радієві голосники, друкувалися по всіх часописах сенсаційні шапки про „ворожу дію диверсантів", по всіх рогах вулиць висіли страшні плякати, на яких зображувалися в образі вужа, змія-удава, чорта і яких тільки хочете потворах людської фантазії диверсанти, кинуті ворогом в запілля для підривної дії „могучого совєтського тила".

По всіх селах і містах з першого ж дня війни були зорганізовані спеціяльні бриґади з домашніх господинь, комсомольців, піонерів, колгоспного активу по боротьбі з диверсантами. Хоч спеціяльно для цього існували й військові частини з цивільних т. зв. „істребітельні батальони".

І ото не від однієї старшої жінки - бабуні можна було пізніше почути, з яким вона жахом тримала стійку біля колгоспної свинарні ,як у неї бідолашної підкошувалися ноги, трусилося все тіло, волосся ставало дуба, коли десь із кущів потайки підповзала до неї ота „висуща диверсанта", як у неї, отієї „тасминчої диверсанти" очі горіли змієм, а хвіст був подібний до вогненої комети, який вона, звичайно ,ніколи в своєму житті не бачила, але багато чула оповідань про це від своєї покійної бабусі чи мами.

Такої страшної паніки наробила ота „невмолима диверсанта", яка повзала по всіх широких просторах СССР, заграла в кожну шпару „совєтських таємниць", яка намагалася зламати „непорушну міць совєтської держави", отруїти „безмежну любов совєтських людей до партії і великого Сталіна".

Страшною лихоманкою „всесущої диверсанти" було охоплено без вийнятку все населення СССР, а тому й не дивно було, що новому чоловікові, прибулому до міста, чи села, не можна було нічого запитати у зустрічного. При найпростішому запиті його отовчував цілий загін піонерів і тягнув за поли до першого стійкового „дяді" міліціонера з вигуками: „Диверсант! Диверсант!"

І хоч завжди виявлялося, що той бідака „диверсант" Богові духа винен, то був найчастіше якийсь дядько з села, що заблукав до міста щось дістати в склепі під час військової метушні, а часто бувало й так, що якийсь відповідальний комуністичний вельможа з периферії прибув до ЦК за вказівками для своїх підвладних рабів.

Однак після цього по місту снували найкумедніші оповідання: одні говорили, що в „диверсанта" на руці знайшли радіо-годинник, а від нього тоненький дротик через усе тіло і в ступні ноги заземлення, другі додавали, що той „диверсант" в момент його зловлення говорив із самим Гітлером, а ще треті фантасти поправляли їх, що не з Гітлером, а з Браухічем-командувачем усіх збройних сил Німеччини.

Гіпноз страхітливого „диверсантизму" опанував не тільки цивільне населення, але й військові частини червоної армії. Невідомо де зникли оті всі „славетні герої Хасану, Хан-хін-голу, лінії Маннергейма". Не стало й тих, що співали колись давніше, вище всіх і краще всіх", неначе корова язиком злизала отих усіх численних „є кому, є чим і є за що", а натомість всюди раз-у-раз розгулювала всесильний „диверсант".

Варто було почути глухий рокіт мотоциклевого мотору десь у далекому запіллі, як блискавично по всіх військових частинах, включно до лінії фронту, лунно неслося жахливе: „Диверсант просочився!" І тоді попробуй було найвідважнішому командирові припинити паніку і хаос у своїй частині. По цьому магічному викрикові летіли далеко в дорідне збіжжя традиційні російські „скатки" (спеціяльно змотана шинеля), з брязкотом летіли „катюльки" з „шансовим носимим інструментом", а часто навіть і рушниці з набоями.

Перед вигуком: „Диверсант просочився!" блідли найзаслуженіші совєтські бряжали на грудях червоних воїнів: „За відвагу", „За героїзм" і навіть на ордені „Леніна" батько большевизму боязко примружував свої хитрі очі.

„Наша червонопрапорна частина на Київському напрямку блискавично від'язувалася від ворога, переходячи на заракі підготовані позиції й наносячи ворогові криваві втрат", — говорило совєтське інформаційне бюро, — і то так по-мистецькому від'язувалася, — додавав диктор, — що „ворог не встигав перешкоджати".

По такому „геройчному від'язанні" червонопрапорна частина буквально за кілька днів опинилася під Ніжином, покривши на піхоту маршрут: Рівне - Новгород-Волинський-Житомир - Київ - Ніжин.

І ось ця частина почувала себе ніби зовсім щасливою в селі Носовка, де вже можна було хоч трохи відпочити після безсонних ночей і страшних переходів напівголодними. Але звідки не візьмися й тут чується оте магічне пугало: „Диверсант!"

Зовсім не злі для військового часу, а ще для совєтських умов, то ідеально-чепурна кімната в Носовській школі (бувша учительська). На підлозі повно соломи. Довгий стіл з необтесаних дощок посеред кімнати. Шиби, хоч і побиті, але дбайливо позатикані порядними віхтями соломи. На столі порозкидані протигази, набої. В куті іржаві рушниці, мабуть, ще часів російсько-японської війни, гранати-пляшки (зразка 1915 р.) — це озброєння Носовського „істребітельного батальона" по боротьбі з диверсантами. Правда, трохи протягає вітерець через побиті шиби, але „ясне сонечко" на стіні за столом у чудовій дубовій рямці розливає тепло по кімнаті.

Командир „блискавично від'язуючої" частини ст. лейтенант Гаровий зручно вмостився на столі і чекає на зупу, що має скоро принести зв'язковий Триндюк, симпатичний хлопчина з с. Дзендзелівка на Уманщині. Командир від великої втоми почав уже дрімати. Аж раптом його розбудив сильний стукіт у двері.

Двері розпахнулися і до кімнати влетів комісар „істребітельного батальону", чоловік середніх років, з смуглявим обличчям і дуже переляканими зеленкуватими очима.

— Вибачте мені, тов. командир, — запинаючися, промовив комісар, — зараз привезуть свіжого диверсанта, я маю тут зробити йому допит, чи я не заважатиму вам?

— О, ні! — відповів командир, — я сам з приємністю послухаю. Давай!

Зразу де й сон подівся в командира, не зважаючи на страшну перевтому і неймовірну виснаженість. Але бажання побачити справжнього і то живого диверсанта та ще й свіжого; бо щойно скинутого з літака — це не абияка приємність для Горового. Він з перших днів війни тільки й чує оте страшне слово „диверсант", але справжнього, живого диверсанта так таки й не бачив. І раптом такий щасливий припадок спіткав його аж у Носовці на Ніжинщині.

(Далі буде)

[illegible] ТАНЕ!...”

[illegible] ому народові на батьківщині, переданий адв. [illegible] ськом від Українського Конгресового Комітету через „Голос Америки”

Дорогі Брати і Сестри на українських землях:

Святкуємо великий празник Різдва Христового і Нового року. Ціла Америка повна радости і вогню від святочного настрою. Разом з іншими горожанами святкуємо і ми, американські українці. Але в цей святочний час нашу душу огортає сум і біль, бо знову пролетів рік, а український нарід, ціла Україна — й далі страждає в неволі, на українських землях нема свободи!

Про те все Український Конґресовий Комітет подавав і подає до відома ведучим і відповідальним особам американського народу й його уряду — Конґресу і Сенату. Робили ми різні заходи, щоби правда про ваше життя під комуністичним терором не була заглушена совєтською пропаґандою, але дісталася до всіх тих місць, де повинні про неї знати. Ми використовували кожну нагоду, щоби представити кривди і страхіття, що їх комуністичний імперіялізм випробовує на ваших спинах, і пригадувати вільному світові, щр така доля очікує всі народи, що дістануться під комуністичне панування. Ми не забували за вас! Ми не забудемо за вас. Ми були горді, коли до нас доходили чутки, що ви разом з іншими поневоленими народами, ставите опір комуністичній тиранії і не дасте себе застрашити ані Сибіром, ані примусовими таборами праці, ані самою смертю. Вістки про геройську боротьбу нашого народу одушевляли нас, і ми радо передавали їх до відома світові, щоби спонукати його до мобілізації своїх сил — духових і фізичних, — для рятування поневолених народів, для їх визволення. Бо мусить прийти день волі, і він прийде!

Знаємо, Дорогі Брати і Сестри, що наш голос тяжко доходить до вас, що він губиться між дротами і залізними заслонами, що не почуєте слово про наші старання в справі України, бо ваші тирани бояться допустити вільне слово на Україну.

Та хоч як ви закуті, огорожені і сторожені, ми віримо, що панування ваших тиранів хилиться до кінця! Ми переконані, що прийдуть для всіх Кремлем поневолених народів, і для України, дні волі і правди, дні щасливого, свобідного життя! І стане тоді український нарід сувереном своєї держави, у якій запанує своя правда, сила і воля.

Тому кличемо до вас, — до тих, що мужньо витримують страшне гноблення, до тих, що в них віра у вільну людину ще не погасла, до тих, що високо тримають прапор — прапор української визвольної боротьби, — а зокрема до тих, що проти кремлівської комуністичної тиранії ставлять незломний опір — до всіх вас кличемо: Не здавайтесь! Витримайте! З вірою у свобідне життя і кращу долю йдемо до Нового Року з твердою постановою, що будемо для нього жертвувати, будемо для нього і надалі працювати і за нього змагатись!

При цій нагоді передаю вам, Дорогі Брати і Сестри на українських землях — сердечні привітання від американських українців, що об'єднані в Українському Конґресовому Комітетові, і складаю щирі побажання, щоби в силі і здорові діждались щасливої хвилини у вільній і незалежній Українській Державі!

В. Коссар, Канада, Гол. контр. УНС.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

(Частина з докладів, виголошених гол. контрольором УНСоюзу В. Коссарем на 10-річнім ювілею УНС ч. 441 у Форт Вілліямі, Онт., дня 12 жовтня 1952 та на Загальних Річних Зборах відділу УНС ч. 445 у Вінніпеґу, Ман., дня 1 січня 1953)

Останній звіт головного секретаря УНСоюзу за місяць листопад ц. р. виказав, що кількість членів, яка з кінцем листопада м. р. становила 65,335, збільшилась до кінця листопада ц. р. до 68,261 осіб. З цього заподання видно, що число членів УНСоюзу за один рік збільшилося на 2,926 нових членів — себто майже на 3,000 осіб.

Рівночасно головний касієр виказав, що майно УНСоюзу за той самий час, себто від листопада 1951 до листопада 1952, збільшилося на $1,138,-389. З кінцем листопада ц. р. майно Союзу становило 14,041,021.

Повищі числа, які виказують зріст членства і збільшення майна, стверджують нестримний, дальший зріст У. Н. Союзу, від хвилини його започаткування в 1894 році, коли то відбулися його перші збори в місті Шамокін в стейті Пенсилвенії. Цей зріст членства і майна належить тим більше піднести, що він діється в часі підготовчих розпоряджень до надходячої Конвенції, яка буде Ювілейною Конвенцією УНСоюзу з нагоди 60-літнього його існування на північно-американськім континенті. Ця Ювілейна Конвенція відбудеться в Ню Йорку в 1954 році. Рік цей буде ювілейним роком найбільшої чисельно і майстково, братсько - запомогової української організації, не лише на американському континенті, але і в цілому світі, де живуть тепер українці.

Не дивно проте, що остання Конвенція Союзу, яка відбулася в травні 1950 р. в місті Клівленді, Огайо, рішила, щоб його відділи в ЗДА і Канаді подбали збільшити членство Союзу на час ювілейної конвенції до числа 70 тисяч осіб. Клич „70 тисяч членів для батька Союзу”, став кличем привіту надходячій ювілейній конвенції.

Місячний звіт гол. секретаря УНСоюзу за листопад 1952 року виказує, що до наміченого числа „70 тисяч” бракує ще понад 1,700 нових членів, як ті, що є тепер членами задержать своє членство. Коли ж взяти на увагу, що перед нами остає ще один рік часу для придбання нових членів, то при наполегливій праці і зусиллях членів, які знаходяться в 475 відділах, зможемо привітати ювілейний рік УНСоюзу не лише 70-тисячним членством, але далеко більшим числом понад намічену квоту. Що це можливо осягнути, виказують числові дані зросту Союзу за три останні роки. Коли першого січня 1950 року У. Н. Союз начисляв 56 тисяч членів, а за 1951 рік і за 11 місяців 1952 року членство зросла до понад 68 тисяч осіб, то за той час стан членів збільшився 12 тисяч осіб, себто пересічно річно по 4 тисячі осіб. Підкреслюємо, що повище пересічне річне число зросту членів відноситься лише до тих членів, які залишилися в рядах союзовців. Коли б ми переглянули рекордові книжки УНСоюзу, то могли б переконатися, що кожного року до Союзу вступає далеко більше число членів, ніж 4 тисячі, про які ми згадуємо. Для прикладу подамо статистичний виказ зросту членів за 1951 рік: загальний зріст членства був понад 7 тисяч осіб. З цього числа суспендовано, померло або відійшло зі зворотом готівки майже 3 тисячі осіб — так, що фактичний зріст за цей рік був лише 4 тисячі осіб.

Беручи на увагу сухі числа, належало б припускати, що в році 1953 також можна придбати коло 4 тисячі нових, постійних членів. Це правда, що нераз можна чути нарікання, що тепер є тяжче придбати нових членів, ніж у попередніх роках, коли то до північної Америки напливала українська еміґрація. Такі і тим подібні завваги зчаста не є переконуючими, бо нова еміґрація за кілька років свого побуту на півн. американськім континенті зсилила себе економічно і ті, які дотепер із-за невідрадного матеріяльного положення не могли стати членами нашої братсько - запомогової організації, можуть ними стати тепер. Однак їх треба стрінути та пояснити їм користі з приналежности до УНСоюзу. Це саме відноситься до десяток чи сотень тисяч старої еміґрації в ЗДА, а особливо в Канаді.

УНСоюз є одною з українських братсько - запомогових організацій в північній Америці, яка здобула найбільше число членів і розпоряджає найбільшим майном свого членства. Мусіли бути якісь причини, що дали такий розгін у поширенні членств УН Союзу серед української суспільности того ж континенту. В одному зі закликів Союзу кажеться, що УНСоюз поставив себе на службу нашим країнам (себто ЗДА і Канаді) та нашому поневоленому українському народові. До цих слів, для повности їх значення треба ствердити, що повищу службу міг виконати УНСоюз в першій мірі тому, що він служив і виконував всі свої обов'язки супроти своїх членів.

УНСоюз за час свого існування виплатив майже 8 мільйонів долярів посмертних запомог, виплатив понад один і чверть мільйона дивіденд та коло 700 тисяч запомог у випадках хворіб.

Він виплатив на народні цілі десятки тисяч долярів (лише в трьох останніх роках на цю ціль виплачено 40 тисяч долярів).

Помагав і помагає безпосередньо українській визвольній справі, а зокрема видавав в англійській мові книжки про українську справу.

УНСоюз голосив релігійну толерантність і проповідував єдність українців, а його роля в усіх ділянках і галузях українського життя в Америці є незаперечно великою.

В січні цього року будуть відбуватися річні збори по всіх відділах УНСоюзу, а зокрема по відділах в Канаді, яких членство начисляється до звиж 5 і пів тисячі, а майно, зложене в канадійських домініяльних і провінційних бондах, в морґеджах і банках, доходить до 900 тисяч долярів. Це найсильніша українська братсько - запомогова організація в Канаді, яка має всі можливості на дальший розвиток в Канаді.

Хай цьогорічні збори, на яких урядовці відділів зложать свої звіти з успіхів та недомагань за 1952 рік — будуть зборами, на яких западуть рішення розбудувати свої відділи в надходячому році 1953. Нехай союзовці в Канаді також вложать свою частину з нагоди надходячого 60-літнього існування УН Союзу і будуть в той спосіб підготованими до стрічі ювілею УНСоюзу в 1954 році.

● **Розширення добродійств** з суспільного забезпечення зажадала комісія палати Репрезентантів, а саме, щоб пенсіонарам по скінченім 65 років життя дозволити працювати за додаткову платню понад дол. 75 місячно. Таких осіб нараховують тепер понад мільйон.

● **Уруґвай також затіснює** торговельні взаємини з Канадою, подібно, як і сусідня Бразилія. Посилення експорту до Канади допомогло б країні вирівняти її доляровий дефіцит.

● **Між Чіле і Японією** відновлено дипломатичні зносини коли уповноважений японський міністер Катсуширо Маріта вручив свої вірчі грамоти президентові Чіле, К Ібанезові.

● **Оціночна рада міста** Ню Йорку відмовилася вести переговори в справі страйку з урядом юнії транспортових робітників, коли Майкел Квіл, голова юнії відмовився переговорювати з посадником. Тому страйк водіїв на автобусах триває дальше.

● **Бурма хоче затримати** в себе англійську військову місію, щоб вона продовжувала далі свою працю в цій вільній тепер країні.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Праця Об'єднаного Комітету.

За короткий час Комітет Об'єднаних Українсько - Американських Організацій міста Ню Йорку, при активній піддержці своїх членів — організацій, (під цю пору об'єднує 66) розвинув широку діяльність, даючи три більші імпрези в Ню Йорку.

Після літнього відпочинку на одних із зборів делеґатів обрано Громадський Комітет Об'єднаних Американсько Українських Організацій для вшанування 10-літньої боротьби Української Повстанської Армії, який в дні 26-го жовтня відбув величаву Академію-Маніфестацію для відзначення 10-тиліття УПА, що пройшла із великим моральним та матеріяльним успіхом, про що широко писали українська та американська преса. За коротенький час із рамени Комітету Об'єднаних Організацій відбуто річницю Листопадового Зриву в дні 2. листопада ц. р. рівно ж із моральним та матеріяльним успіхом. Чергова та остання імпреза в цім році із рамени Комітету це перша частина святкувань 110-тих роковин народження та 40-ліття смерти великого українського композитора **Миколи Лисенка**, частина виступів солістів, що відбулося 7 грудня ц. р. при співучасті Музичної Секції ЛМК та Українського Музичного Інституту, теж із належним успіхом, як про це писала українська преса в Ню Йорку.

Коли Екзекутива Комітету Об'єднаних Організацій заплянувала відзначити в наступнім році урочисто 35-ліття Української Державности та 34-ліття Соборности і скликала для тієї цілі в дні 13 грудня 1952 р. Ширші Громадські Збори представників товариств, організацій та установ Ню Йорку і Метрополії, в цілі обрання **Громадського Комітету** для відзначення **35-ліття Державности і 34-ліття Соборности України величавою Академією Маніфестацією**, що відбудеться в неділю 25 січня 1953 р. в залі Мангетен Центер в Ню Йорку, тоді присутні дізнались, що так звана „Комісія Делеґатів Українських Демократичних Організацій” в Ню Йорку плянує зробити подібну річ.

Маючи на увазі всеукраїнське національне добро, Екзекутива скликала такі широкі Громадські Збори, висилаючи біля 90 повідомлень до всіх делеґатів та організацій діючих на терені метрополітальної округи Ню Йорку. На Ширші Громадські Збори Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій дня 13 грудня 1952 р., якими провадив голова Петро Кучма, прибуло біля 40 делеґатів. Після прочитання та одобрення протоколу із попередніх зборів, на порядку дня поставлено справу придбання Українського Народного Дому в Ню Йорку та справу відзначення 35-ліття Державности та 34-ліття Соборности України. Після двогодинної дискусії над реферуванням справи Народного Дому відпоручником товариства п. проф. Лисогором; всі присутні висловились за посилення цієї акції, яка в останній час дещо притихла. Відносно справи Ювілейного Свята Державности та Соборности, якою провадив містоголова проф. Ів. Паливода, присутні делеґати після довшої та обширної дискусії, осудили поведінку так званої „Комісії Делеґатів Укр. Дем. Орг. м. Ню Йорку”, яка на приватних нарадах з представником УКК та деякими громадянами Ню Йорку ставила окремі вимоги відносно своїх промовців, резолюцій та приходу в грошах. Збори відкинули ці домагання та приступили до обрання Громадського Комітету. На голову одноголосно обрано проф. Ів. Паливоду, на членів слідуючих: ред. Зблікевич, адв. Гаврилко, В. Хоміцький, Гнат Марчак, Ол. Соколишин, Є. Стахів, М. Комарницький, п-ні Венцаль, п-ні Пелишок, проф. Лисогір, Повзанюк, П. Кучма та мгр. Рицар, тобто 14 членів. Залишено 7 місць організаціям, які абсентувалися на Зборах.

Від УКК призначено до праці 4 особи: проф. Паливода, Я. Гайвас, В. Омельченко та п. Сприньский. На тім збори закінчено.

О. С.

ВІДГУКИ ДНЯ

ЗАГАДКИ

Люблю загадки, які б вони не були. Навіть людей, що їх відгадати важко. Наприклад: Переписуєтесь із людиною, здається Вам — усе в порядку, аж нараз — не відписує Вам. На одного листа, на другого, третього. Питаєте, може хворий — не відповідає, значить — образився. Інший спитав би чому, я — ні. Цікаво мені, чого надувся чи надулася! Буває, що відгадаю, а буває, роки пройдуть, а я не маю відгадки.

Або хтось починає дивитися на мене непривітним оком. Думаю: чому? Що я такого зробив, чи сказав? Часом догадаюсь, а часом ні. Часом така загадка зовсім легка, а часом дуже тяжка. Особливо тяжка вона тоді, коли людині щось уроїться і ніяким способом не можна їй цього з голови вибити. Тоді стараюся відгадати вже не те, що їй уроїлося, а те, чому їй уроїлося.

Цікава загадка людина, і я люблю таких людей, хоч часом буває така тяжка, що не відгадавши кинеш.

Але я заліз у психологію, а сьогоднішня моя тема не про психологію, а таки про звичайні загадки, в часописах і журналах.

Люблю я ці загадки, усі ці маґічні квадрати, хрестиківки, шаради і тому подібне.

Любив я їх ще змалку.

Бувало мама щось шиє, а я біля неї сиджу і відгадую загадки з „Дзвінка” (був такий дитячий журналик). Пригадую собі квадрат. Треба було відгадати чотири слова, по п'ять літер кожне, щоб доземно і поземно однаково вийшло. Перше слово: „Що є на дереві?” Друге: „Страшить людей”. Третє: „Живе в воді”. Четверте: „Мешканець пустині”.

— Мамо що є на дереві?

— „Дзвінок” для тебе, не для мене. Відгадуй сам.

Взявся я до найлегшого: що живе в воді... „Риба!” А тоді відгадав, що є на дереві... „кора!” Вкінці мешканця пустині... „Араб!”

Тільки з другим словом ішло тяжко. Що страшить людей? Ні вовк, ні чорт не підходять! Бо раз: обидва закороткі, а два: чотири літери вже маю, бракує тільки п'ятої.

Таки мусіла мама помогти. І вийшло: „Опир!”

— І пощо дітям такі тяжкі загадки давати! — нарікала потім.

А ще треба було пояснити, що таке „опир”...

Пригадався мені цей маґічний квадрат із „Дзвінка” при відгадуванні одної загадки. Теж із дитячого журналика.

Прийшов до мене цей журналик, от я за загадки. Навіть олівця в руку не взяв, що — думаю — може бути за трудність!?

Але як почав, то й олівець узяв, і два аркуші паперу списав, і... ані руш.

Покликав усіх домашніх до помочі, а й ті не дали ради. Прийшла до нас знайома, всі загадки в тижневику „Свободи” відгадує (навіть із друкарськими чортиками!), а й вона не втяла.

— Ото — каже — нічого собі загадка! Чекайте, я собі відпишу, як відгадаю — дам знати.

Минув тиждень — не дала знати. А напевно мучилась, бо любить загадки неменш від мене.

І я не давав їй знати, бо загадки не рушив.

Нічого іншого, тільки теперішні діти багато мудріші, як ми колись були. Редактор журналику певно також старший голов'яга, але йому легко було відгадати, бо мав усе написане!...

Мучився я, мучився, а вкінці кинув. Зате зложив свою власну загадку. Нехай — думаю — і від мене мають щось українські діти.

Отже:

1. Бразілійська рослина (є майже всюди над рікою Параною!)

2. Назва висохлого озера в Монголії (нема на мапах!)

3. Номер черевиків Наполеона (словами!)

4. Ім'я тещі одного з вавилонських королів (здрібніле!)

Початкові й кінцеві літери дадуть ім'я і прізвище китайського письменника, здається з 8. ст. перед Христом.

Найближчою поштою пішлю до дитячого журналика. Коли діти мали відгадати ту, якої я не рушив, то легко відгадають і цю.

Галактіон Чіпка.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Клявдія Олесницька

ПРИГОДА У ПАРКУ

(Закінчення).

Несподівано у недалекому звіринці заревів звір — потім другий, третій. П'ятатридцять: сторожі починають розносити по клітках вечерю. Бігаючи з кута в кут, — крутяться неспокійно ув'язнені мешканці джунґлі — і я майже чула, як хляпнув кинений на цемент червоний, слизький від крови кусень м'яса. Як стрілою кидається на нього голодний хижак, — шматує, рве зубами...

Звірі повтихали, але зате під містком діялися незвичайні речі. Темпо танку ставало швидше, більш нервозне та пристрасне — струджений танцюрист голосно, важко дихав та час від часу видавав приглушений звук, що подобав на запізнений відгук голодного звірячого крику.

Я вихилилася знову крізь балюстраду, але цим разом нічим незамітний кам'яний лук виглядав мені як вхід до дикої печери — з бенкетуючим африканським плем'ям усередині. Танок припинився, але хтось півголосом тягнув дивну мельодію і глухо вибивав повільний, протяглий ритм, якби вдаряючи об щось тяжкою ломакою, завиненою у грубу ганчірку. В моїй уяві печера дальше наповнялася темношкірими, аж поки один з учасників, з пушистою зачіскою, зашпиленою білою лискучою кісткою відлучився від гурта — та легко, беззвучно почав підкрадатися у мою сторону... Заячим скоком, поміж корчі та дерева добігаю до найблищого виходу та, найшовшись на вулиці, безпечна глузую над абсурдними законами, які рядять уявою і дозволяють собі на таке безглуздя як те, щоб у підніжжі ідеальної зимової сцени вмістити шматок африканської джунґлі, з бенкетуючими дикунами.

. . . .

Другої днини уранку, мене пробудив шелест паперу. Це грубий Еміль, порт'єр, всунув крізь щілину дверей ранішню почту. Я стрибнула з ліжка, а холод незастеленої у коридорі долівки, по якій перебігли розігріті стопи, поскакав по тілі. Вхопила жмут паперів та мерщій стрибнула назад у ліжко, мов у добре нагрітий рукав. Рахунок за телефон, листівка з повідомленням про збори і лист,— з тих, яких ніколи не дочитуємо до кінця: Мадам! Чи Ти хотіла б виглядати як Ріта Гейворт і т. д.

— Ні! Кидаю усе на землю і беруся за газету. На першій сторінці ,під наголовком „Краще не шукай романтики у парку" читаю: „Казкова краса вечора запровадила мене біля 6 години вечором до Центрального Парку" — розказував Пан Тейлор (159 Іст 68-ма вулиця) нашому репортерові, який відвідав його у привітній кімнаті шпиталя. Пан Тейлор мав побандажовану голову і руки, а зеленкуватий колір лиця наявно свідчив про те, що з ран поплило на сніг чимало крови. Втративши частинно притомність, Пан Тейлор не міг дати патролюючому полісменові, що найшов його лежачого у парку під мостом, в околиці 70 вулиці, навіть приблизного опису напасника. Та поліція почала розшуки, ідучи за виразними на снігу слідами черевиків, підбитими бляшками до танку. Але вони розгубились при виході на П'яту Евеню. Атака на Пана Тейлора позбавлена яких-небудь признак грабункового нападу. З боку напасника не було навіть намагання витягнути з жертви гаманця з грішми, чи зняти наручний годинник. Не має теж причини підозрівати, щоб напад був на тлі особистих порахунків, бо Пан Тейлор, емерит, твердить, що не має ніяких ворогів".

Лиш я одна знала тайну: коли озоветься голос джунґлі — тільки капля крови може його втишити. І байдуже, чи впаде вона на розжарений пісок, чи на холодну скатертину снігу.

● РОЗШУКИ ●

Шукаємо ОЛЬГУ та СТЕФУ ГРИГОРОВИЧ (дівочі прізвища) з Бучача, Ганну БАЛИЦЬКУ з Раю коло Бережан і Василя ЛЮШНЯКА з Бережан (сестрінка). Хто знає про них, або вони самі, просимо сповістити: Mr. Leo & Mrs. Tekla Krypiakevich, 604 E. Cordova St., Vancouver 4, B.C., Canada.

П. СТЕФАНІЮ МАЛИНОВСЬКУ

з Яв. прошу подати свою адресу.

НАТАЛІЯ МАМЧИН
68 Hallet St., Winnipeg, Man. Canada.

● КНИЖКИ ●

О. Кобець. „ХРИСТОВА ЯЛИНКА" (в совєтському „раю"). З мист. обклад. й ілюстр. П. П. Холодного. Цікава й навчальна книжечка і для дітей, і для дорослих. По всіх українських книгарнях і церковних парафіях. Ціна 50 центів.

● НАУКА ●

! ТРЕНТОН І ОКОЛИЦІ !

Перший інформативний виклад з ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ під гостинним керівництвом відомого викладовця з Джерзі Сити, Інж. Др. Кость Церкевича, відбудеться в неділю 11 січня о год. 4 п.п. в домі п. О. Кривенка, 1328 Deutz Ave., Trenton, N.J.

Заінтересовані можуть зголоситися в мене або під час викладу.

Інж. Т. ЛЕВИЦЬКИЙ,
635 Centre St., Trenton, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома, що річний мітинґ та перший місячний відбудеться в неділю, 11. січня, о год. 4. по полудні. Уряд просить всіх на час. Є багато справ до полагодження і буде вибір уряду на рік 1953. Проситься поплатити свої місячні вкладки і також вислухати звітів за 1952 рік. — О. Куян, заст. предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Зап. Січ, від. 75 повідомляє, що на річних зборах вибрано такий уряд на 1953 р.: Ю. Лелюх, предс.; С. Михайлюк, заст.; С Здан, фін секр.; В. Зубар, рек. секр.; І. Слупецький, кас.; Контрольна Комісія: С. Боднар, Р. Вазик, І. Нагорняк. Делеґати до У.Н.Дому: С. Боднар, І. Слупецький, С. Балаківський. До центральних комітетів: В. Цимбалістий, Р. Вазик. Місячні збори будуть відбуватись в другу неділю по 1-ім в місяці. Обовязком кожного члена бути присутним на зборах. Довгуючих членів проситься вирівняти свої довги у Товаристві. — В. Зубар, рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА — Тов. Т. Шевченка, від. 156 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. січня точно в 2. год. по полудні, в Громадськім Домі. Отож просимо всіх членів бути присутніми. Новий уряд на 1953 рік: Н. Іщук, предс.; В. Трач, кас.; В. Новак, секр.

ГУДСОН, Н. Й. — Тов. ім. св. Иосафата від. 477 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 11 січня, о год 12:30, в Укр. Кат. Парохіяльній Галі, 29 S. 2nd St. Проситься всіх членів прибути на час, буде звіт уряду за 1952 рік і вибір уряду на 1953 рік. Будуть інші справи, а саме справа Союзівки. — М. Драгушак, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Бр. св. Арх. Михаїла відділ 350 повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах, відбутих дня 21 грудня вибрано на 1953 рік урядників в складі: В. Карий, предс.; С. Корівчак, заст.; В. Влащук, кас.; Н .Когут, заст. В. Палідвор, секр.; М. Сидяга, заст.; Контрольори: А. Кругляк, С. Панасюк, Д. Малиняк; Опікун хворих: К. Кульгавич. Рівночасно повідомляється, що місячні збори відбуваються в галі Укр. Клюбу, 33—Beckley Ave., в першу неділю по 15-тім кожного місяця і належні вкладки належить вплачувати тільки на місячних зборах.

● РАДІО ПЕРЕДА[ЧІ]

СЛУХАЙТЕ УКРАЇНСЬКОЇ
РАДІО-ПРОГРАМИ
з радіовисильні
WSOU, South Orange, N. J.
на хвилях 89,5 F.M.
КОЖНОЇ СУБОТИ
від год. 7:00 — 7:30 веч.
СУБОТА, 10-го СІЧНЯ 1953:
Вечір колядок і щедрівок.

ТАРЗАН, ч. 2985. Рятувальна місія.

Коли коріяни розбіглися, перед атакою чорного Маллюка, Тарзан і Кейлюк перелізли через задню стіну лужка для слонів.

„Вартівники будуть тут кожної хвилини", шептав Тарзан. „Ми попрямуємо просто до каменоломлень".

Обережні перед гончими левами і вартівниками обидва мужчини спішилися через вулиці до важко засунених брам каменоломні.

„Я перелізу", шептав Тарзан. „Коли взнаєш, що я скочив до внутрішньої частини, входи швидко! Брама буде відкрита".